

Beleidsdocument Pedagogisch klimaat /Omgangsprotocol CBS de Wendakker

Inleiding:

Voor u ligt het omgangsprotocol van CBS De Wendakker. In dit protocol is beschreven hoe we omgaan met elkaar. Dit omgangsprotocol legt de geldende normen en waarden op onze school vast, waarbij zowel kinderen als volwassenen zorg dragen voor een blijvende positieve (leer)omgeving.

Hoofdstuk 1: Kernwaarden en regels

Altijd authentiek

De dingen die we doen, doen we omdat ze bij ons passen. We doen ze op onze manier. Dat verwachten we van anderen ook. Wij geloven in de unieke kracht van iedereen.

Altijd verschillig

In alles wat we doen zijn we op de ander gericht. Op onze leerlingen, op de ouders, op Stadshagen of zelfs op Zwolle.

Altijd opbouwend

In alles wat we doen zijn we opbouwend. We willen dat kinderen zich ontwikkelen op hun eigen manier zodat zij het unieke verschil kunnen maken.

Gouden regels

De volgende drie schoolregels zijn leidend voor iedereen binnen onze schoolmuren:

1. We zorgen goed voor elkaar en onze spullen.
2. We laten elkaar rustig leren, spelen en werken
3. We helpen elkaar

In de school hangen pictogrammen die bij deze gouden regels horen.

Omgangsregels

Aan het begin van het schooljaar stelt de leerkracht, samen met de leerlingen, omgangsregels op en worden afspraken gemaakt die passend zijn bij de groep en de leerlingen.

Voorbeelden:

- We accepteren en respecteren iedereen zoals hij/zij is.
- We lossen problemen op door te praten.
- We spreken de leerkracht en andere volwassenen op een beleefde manier aan.
- We houden rekening met anderen.

Hoofdstuk 2: Hoe besteden we op de Wendakker aandacht aan 'omgaan met elkaar, vriendschappen en het tegengaan van pesten'?

- Jaarlijks organiseren we aan het begin van het schooljaar, in de tweede schoolweek, een vriendschapsweek. In die week staat vriendschap en regels die daarbij horen centraal. Deze groepsregels, positief geformuleerd, worden met de groep afgesproken. Ook is er aandacht voor omgaan met elkaar en het tegengaan van pesten.
- Op school besteden we structureel aandacht aan de sociaal, emotionele ontwikkeling waar het niet pesten een onderdeel van is.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen regelmatig aan de orde.
- Er is aandacht voor de omgang met elkaar voor kinderen maar ook voor volwassenen. De visie van de school en de gouden regels zijn zichtbaar in de omgang van alle mensen in de school.
- Tijdens verschillende lessen wordt er ook gewerkt aan groepsvorming en de omgang met elkaar.
- De sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen en groepen wordt in kaart gebracht en gevolgd m.b.v. ZIEN.
- Binnen de coöperatieve werkvormen is er aandacht voor sociaal emotionele ontwikkeling en omgang met elkaar.
- Marietje Kessels Project wordt jaarlijks aangeboden aan de leerlingen van groep 7. Het doel van het Marietje Kessels Project is het vergroten van de weerbaarheid van kinderen in situaties waarin sprake is van machtsmisbruik. In de lessen wordt zowel de sociale weerbaarheid, mentale weerbaarheid als fysieke weerbaarheid getraind.
In groep 6 worden hulpvragen van leerlingen in kaart gebracht. In groep 8 wordt er verder gewerkt aan het geleerde en de hulpvragen van leerlingen.
- Binnen de coöperatieve werkvormen worden activiteiten gedaan die gericht zijn op het verbeteren van het pedagogisch klimaat.

Hoofdstuk 3: Anti pestprotocol

Onze school wil de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin leerlingen zich zichzelf kunnen zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Een goed pedagogisch klimaat is geen garantie tegen pesten, maar werkt preventief.

Het kan voorkomen dat een leerling door andere leerlingen wordt gepest. Dan kan een situatie ontstaan dat de regels van de school niet meer voldoende veiligheid bieden. Pesten is een grote inbreuk op het welbevinden. Het is daarom een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en school om pesten te voorkomen.

In dit hoofdstuk is vastgelegd hoe we het pestgedrag van leerlingen in voorkomende gevallen tegemoet treden.

Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.

<i>Plagen</i>	<i>Pesten</i>
---------------	---------------

Gelijkwaardigheid	Machtsongelijkheid
Wisselend 'slachtofferschap'	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak / voortdurend

Signalen van pesten

Signalen die erop kunnen wijzen dat iemand gepest wordt zijn:

- Vaak alleen staan tijdens de pauze of bij de pleinwacht staan
- Vaak met jongere kinderen spelen
- Zonder reden de schuld krijgen
- Veel geroddel en/of geschreeuw in de groep;
- Als andere leerlingen zich negatief uitlaten over familieleden, kleding, haardracht e.d. van de leerling;
- Als andere leerlingen negatief reageren op een fout van de leerling, dan dat ze doen bij hun andere klasgenoten;
- Als de leerling niet meer naar school wil, of aangeeft zich ziek te voelen;
- Gauw boos of prikkelbaar is;
- Niet meer buiten wil spelen en zich opsluit in huis;
- Spullen worden verstopt, kapot gemaakt of afgepakt
- Bedreigen via sociale media (sms, msn, app, facebook etc.).

Weeg signalen zorgvuldig af en bepaal of het om structureel of incidenteel pesten of om plagen gaat. Stem de interventie hier op af.

Cyber)pesten

Onder pesten valt ook het zogeheten digitaal pesten: cyberpesten. Zie bijlage 2 voor het gedragsprotocol social media van Vivente.

Voorwaarden in de aanpak van pestgedrag

Om pestgedrag adequaat aan te (kunnen) pakken moet aan enkele voorwaarden worden voldaan:

- Pesten wordt als probleem gezien door alle direct betrokken partijen (gepeste leerlingen, pesters, de meelopers, leerkrachten en de ouders/ verzorgers)
- Los van het feit of pesten wel of niet feitelijk aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar gemaakt. In kringgesprekken kunnen onderwerpen aan de orde komen, zoals: veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. Samen worden regels vastgesteld.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Als pesten toch optreedt en wordt gesignaleerd, nemen leerkrachten (in samenwerking met de ouders) duidelijk stelling en maatregelen tegen het pestgedrag. Bij pesten nemen de leerkrachten en directie/IB hun verantwoordelijkheid en voeren indien nodig overleg met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Bij pesten gelden de volgende afspraken:

Afspraak 1: Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet mag worden opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we leerlingen dit al bij: Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.

Afspraak 2: Een tweede stelregel is, dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer en veiligheid in de groep.

Aanpak van pestgedrag

In de aanpak van pestgedrag worden de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1 Signaleren: Wanneer leerlingen onderling ruzie hebben en/of elkaar pesten proberen zij er eerst zelf (en samen) uit te komen. Wanneer het plagen of pesten niet stopt, geeft hij/zij aan naar de leerkracht te zullen gaan. Uiteindelijk richt de leerling zich tot de leerkracht.
- Stap 2 Analyseren: Indien er sprake is van plagen en/of pestgedrag wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de leerkracht van de leerling. De leerkracht luistert naar de afzonderlijke verhalen van de betrokkenen.
- Stap 3a: Indien er sprake is van pestgedrag worden de ouders van de pester en de gepeste op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester en de gepeste vastgelegd in het leerlingendossier in Parnassys.
De leerkracht stelt een MT lid op de hoogte.
- Stap 3b: De klasgenoten worden betrokken bij de oplossing van het plagen en /of pesten. De leerkracht bespreekt met de kinderen mogelijke oplossingen, interventies en de rol die de kinderen in kunnen nemen. Daarnaast worden afspraken gemaakt die gelden als er toch weer gepest of geplaagd wordt.
- Stap 4: Indien het pestgedrag zich desondanks blijft herhalen, meldt de leerkracht dit gedrag aan een MT lid van de school. De leerkracht verwijst naar de gespreksverslagen in Parnassys.
- Stap 5: Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem (GGD, schoolmaatschappelijk werk, leerplichtambtenaar). Voor meer hulp en begeleiding voor pester en gepeste leerling zie hoofdstuk 1.7.
- Stap 6: Bij aanhoudend pestgedrag bekijkt de directeur welke consequentie passend is. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie hoofdstuk 4).

Hulp en begeleiding

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Met de leerling zoeken en oefenen van een andere reactie dan bijvoorbeeld huilen, heel boos worden of je afzonderen
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Adviseren van hulp als dit nodig is (SWT, SMW, kindercoaching, schoolverpleegkundige o.i.d.)

Begeleiding van de pester

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (jaloezie/ verveling/ baas willen zijn etc.)
- Laat inzien wat het effect is van het gedrag
- In gesprek gaan met de gepeste en excuses aanbieden. Eventueel de 'prop oefening' inzetten. Zie: <http://www.glim-en-lach.nl/2012/06/mooie-oefening-om-bewust-te-woorden-wat-pestten-met-iemand-doet>
- Positieve kanten van de pester benoemen en bespreken
- Schoolafspraken/ pesten is verboden in onze school
- Contact tussen ouders en school- elkaar informeren en overleggen (wat is de oorzaak van het pesten?)
- Adviseren van hulp als dit nodig is (SWT, SMW, kindercoaching, schoolverpleegkundige o.i.d.)

Begeleiding van de meeloper

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (jaloezie/ verveling/ baas willen zijn etc.)
- Laat inzien wat het effect is van het gedrag van meelopen
- Schoolafspraken/ pesten is verboden in onze school
- De meeloper inzetten om het gepeste kind te ondersteunen/ helpen

Hoofdstuk 4: Wenselijk en uitzonderlijk gedrag

Gedragregels kunnen door leerlingen zodanig overtreden worden, dat er sprake is van onveilig gedrag. De school verstaat onder onveilig gedrag:

- Fysiek geweld gebruiken naar anderen
- Verbaal kwetsend uitdrukken
- Niet meer voor rede vatbaar zijn
- Structureel schoolregels overtreden

Wenselijk gedrag

Wenselijk gedrag is normaal gedrag. Dit verwachten we van onze leerlingen. Normaal gedrag wordt gestimuleerd en hoeft niet beloond te worden.

Belonen van gedrag gebeurt gedoseerd en als de leerling zich in situaties goed gedraagt en een voorbeeld is voor klasgenoten.

Voorbeelden van beloningen:

- Een compliment
- Sticker
- Privilege (bijvoorbeeld als eerste naar buiten)
- Een activiteit kiezen

Op de Wendakker belonen we niet met snoepgoed.

Consequenties/ straf

Een consequentie of straf volgt na het overtreden van één of meerdere regels. De leerkracht maakt een inschatting en bepaalt welke consequentie of straf passend is.

Als blijkt dat een consequentie/ straf geen effect heeft wordt er door de leerkracht contact gelegd met de ouders van de betreffende leerling.

Voorbeelden van consequenties/ straf:

- De leerling uit de situatie halen
- Eén of meerdere pauzes binnen blijven;
- Nablijven
- Een schriftelijke opdracht, bijvoorbeeld een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol
- De leerling moet 'verdienen' om weer mee te mogen doen

De maatregelen ten aanzien van leerlingen met onwerkbaar gedrag zijn in het Vivente protocol beschreven. Hierin zijn 3 maatregelen te lezen:

- Time out
- Schorsing
- Verwijdering

Bij een time out, schorsing of verwijdering bekijkt de leerkracht (eventueel m.b.v. de intern begeleider) of hulp van bijvoorbeeld het sociaal wijkteam (SWT) of school maatschappelijk werk (SMW) passend is.

Hoofdstuk 5: Vertrouwenspersonen

Op de Wendakker wordt gewerkt met vertrouwenspersonen. Op elke locatie is een personeelslid de vertrouwenspersoon voor kinderen, ouders en leerkrachten.

De vertrouwenspersoon is er om te bemiddelen tussen 2 partijen die betrokken zijn met de school. Als hier een probleem/ klacht zich voordoet probeert de vertrouwenspersoon met een oplossing te komen. Als dit niet lukt, kan de externe vertrouwenspersoon benaderd worden om mee te denken en te zoeken naar een passende oplossing.

Als kinderen onderling, thuis of ergens anders een probleem hebben, dan moeten de leerlingen de ruimte voelen om dit te delen met hun leerkracht.

Bijlage 1: Gedragsprotocol Social Media Viventegroep

Niet meer weg te denken uit het dagelijks leven is het gebruik van social media. Social media is een verzamelnaam voor alle internet-toepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en 'vaak' leuke wijze. Het bevat niet alleen informatie in de vorm van tekst maar ook beeld en geluid worden gedeeld. Bekende voorbeelden van social media zijn Facebook, YouTube, LinkedIn, Whatsapp, Snapchat en Twitter.

Net als bij de opkomst van e-mail en internet ontstaan er ook nu vragen bij het gebruik van social media in organisaties. Privé-gerelateerde zaken en werkgerelateerde zijn niet zo gemakkelijk te scheiden. Om verschillende denkbeelden over het gebruik van social media niet te laten leiden tot misverstanden zijn deze richtlijnen ontwikkeld.

Social media biedt de mogelijkheid te laten zien dat je trots bent op elkaar en op de school. En tegelijkertijd kunnen ze een bijdrage leveren aan een positief beeld van de school. Aan de andere kant kunnen berichten op social media (soms onbewust) leerlingen, personeelsleden en de goede naam van de school schaden. Daarom vragen de scholen van de Vivente-groep alle leerlingen, ouders en personeelsleden om verantwoord met social media om te gaan:

- ✓ Op social media ga je op een sociale manier met elkaar om, dus met respect.
 - ✓ Op social media praat je wel MET elkaar en niet OVER een ander, net als in andere gespreks-situaties.
 - ✓ Op social media praat je alleen namens jezelf; niet namens of onder de naam van anderen. (De medewerkers die sociale media gebruiken namens de school, hebben hiervoor toestemming gekregen).
 - ✓ Je zet alleen berichten op social media als die de ander of de school niet schaden.
 - ✓ Social media gebruik je als leerling in de les alleen als je daarvoor toestemming hebt gekregen en dus als het nuttig is voor de les die je volgt.
 - ✓ Wil je via social media foto's, filmpjes en/of geluidsfragmenten delen waar anderen ook op staan, dan mag dat alleen als die anderen daartegen geen bezwaar hebben.
-
- Heb je iets in vertrouwen gehoord over een ander of iets dat een ander kan schaden, dan deel je dat niet met anderen via social media.

- Heb je een klacht of kritiek op de school of iemand die betrokken is bij school, dan maken we de vraag of klacht niet via social media bekend, maar leggen we het (persoonlijk) neer bij de aangewezen persoon in kwestie.
- We accepteren niet dat social media gebruikt wordt om anderen te pesten, te kwetsen, te stalken, te bedreigen, zwart te maken of op een andere manier te beschadigen.
- Als je je niet aan deze normale fatsoensnormen houdt, worden er op school maatregelen genomen.
- Als je met jouw gebruik van social media strafrechtelijk de fout ingaat, kunnen de school en/of andere beschadigde personen hiervan aangifte doen bij de politie.

Meldingen over berichten die in strijd zijn met de afspraken hierboven, kunnen verstuurd worden naar het emailadres van de desbetreffende school:....